

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 797/2023
12.09.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Мирољуба Томића, Татјане Вуковић, Милене Рашић и Дубравке Дамјановић, чланова већа, са саветником Весном Веселиновић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела недавање издржавања из члана 195. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката Енеса Јејне, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Новом Пазару К 469/22 од 24.11.2022. године и Вишег суда у Новом Пазару Кж1 15/23 од 21.03.2023. године, у седници већа одржаној дана 12.09.2023. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Енеса Јејне, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Новом Пазару К 469/22 од 24.11.2022. године и Вишег суда у Новом Пазару Кж1 15/23 од 21.03.2023. године у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 9) Законика о кривичном поступку, док се у преосталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног одбацује.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Пазару К 469/22 од 24.11.2022. године, окривљени АА оглашен је кривим због кривичног дела недавање издржавања из члана 195. став 1. КЗ, па му је изречена условна осуда тако што је утврђена казна затвора у трајању од шест месеци и истовремено одређено да се ова казна неће извршити ако окривљени у року од две године од дана правноснажности пресуде не учини ново кривично дело, те је одређено да се окривљеном у утврђену казну урачунава време проведено у притвору од 08.07.2022. године до 14.07.2022. године. Окривљени је обавезан да плати суду пашал у износу од 10.000,00 динара, у року од 15 дана од правноснажности пресуде, као и трошкове кривичног поступка о чијој висини ће бити одлучено накнадно посебним решењем. Оштећена ББ, је, на основу члана 258. став 4. ЗКП, упућена на парнични поступак ради остваривања одштетног захтева.

Пресудом Вишег суда у Новом Пазару Кж1 15/23 од 21.03.2023. године, одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА, а првостепена пресуда је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА, адвокат Енес Јејна, због повреда закона из члана 438. став 1. тачка 8) и 9) и члана 439. тачка 3) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев и побијане пресуде преиначи тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховном јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, и у седници већа коју је одржао без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета, са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене наводи изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног је неоснован у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, док је у преосталом делу недозвољен и нема прописан садржај.

Бранилац окривљеног АА, у захтеву за заштиту законитости указује на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП истичући да је у оптужном предлогу од 27.06.2019. године као време извршења кривичног дела опредељен период од 22.07.2016. године до момента подношења кривичне пријаве тј. 10.05.2019. године, који оптужни акт је на главном претресу измењен тако што је уместо 22.07.2016. године наведен 05.01.2017. године, док је у изреци пресуде означено да је окривљени кривично дело извршио у временском периоду од 05.01.2017. године до 29.10.2018. године, па како је суд у изреци пресуде изменио чињенични опис кривичног дела на начин да је редуковао временски период наведен у оптужном акту, на штету окривљеног, тако што је уместо 10.05.2019. године, као крајњи датум навео 29.10.2018. године (када је окривљени ступио на издржавање казне затвора), то је, по ставу одбране, правноснажном пресудом учињена наведена повреда закона.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, Врховни суд оцењује као неосноване из следећих разлога:

Према одредби члана 420. став 1. ЗКП, пресуда се може односити само на лице које је оптужено (субјективни идентитет пресуде и оптужбе), и само на дело које је предмет оптужбе садржане у поднесеној или на главном претресу измењеној или проширеној оптужници (објективни идентитет пресуде и оптужбе), а одредбом става 2. истог члана прописано је да суд није везан за предлоге тужиоца у погледу правне квалификације кривичног дела.

Из цитираних законских одредби произлази да између оптужбе и пресуде мора постојати идентитет и у погледу субјективне и објективне истоветности дела, а евентуалне измене чињеничног описа дела у изреци пресуде морају остати у границама чињеничног основа из оптужбе, тачније у границама оних чињеница и околности на којима се оптужба заснива, док закон не захтева идентитет у погледу правне оцене дела. Дакле, прекорачење оптужбе би подразумевало измену чињеничног описа радње извршења кривичног дела окривљеног, која је описана у оптужном акту и то додавањем веће криминалне активности и воље окривљеног којима се отежава положај окривљеног у погледу правне оцене дела или кривичне санкције.

Према стању у списима предмета, тачни су наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног којима се указује да је суд изменио чињенични опис дела у изреци пресуде у погледу времена извршења истог, тако што је уместо временског периода „од 05.01.2017. године до 10.05.2019. године“, означеног у

диспозитиву измењеног оптужног предлога, навео временски период „од 05.01.2017. године до 29.10.2018. године“.

Међутим, у конкретном случају по налажењу овог суда, правноснажном пресудом није повређен ни субјективни, нити објективни идентитет оптужбе и пресуде на штету окривљеног, јер су радње за које је окривљени оглашен кривим исте као и оне које су му стављене на терет оптужним актом. Тиме што је суд у складу са чињеничним стањем утврђеним на основу доказа изведених на главном претресу изменио чињенични опис дела у изреци пресуде у погледу времена извршења кривичног дела, по оцени овога суда, оптужба није прекорачена, јер та околност не представља обележје кривичног дела, већ само служи за његово ближе описивање.

При томе, Врховни суд указује да је наведеном изменом скраћен временски период извршења кривичног дела, која чињеница је, у сваком случају, повољнија за окривљеног, због чега су супротни наводи захтева браниоца окривљеног оцењени као неосновани.

Из изнетих разлога, Врховни суд налази да се захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног неосновано указује на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП.

Образлажући повреду закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, бранилац у захтеву наводи да је у погледу изречене кривичне санкције дошло до повреде кривичног закона с обзиром на то да се чињенични опис дела из оптужног предлога односио на период до 10.05.2019. године, када је окривљени био на издржавању казне затвора, а што је уједно основ за ослобађање од кривичне одговорности у складу са чланом 195. став 2. КЗ. По налажењу овога суда бранилац окривљеног, иако у захтеву формално истиче повреду закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, која је законом дозвољен разлог за подношење овог ванредног правног лека окривљеном преко браниоца, изнетим наводима у суштини указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање у правноснажној пресуди, односно повреду закона из члана 440. ЗКП.

На исту повреду закона – члан 440. ЗКП, бранилац, по оцени овога суда, указује и наводима да не стоји чињеница да је окривљени кривично дело извршио са умишљајем.

Како чланом 485. став 4. ЗКП, који прописује разлоге због којих окривљени односно његов бранилац, сходно правима која има у поступку у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП, могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке или поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека, због повреде закона из члана 440. ЗКП, то је Врховни суд захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, у овом делу, оценио као недозвољен.

Надаље, у захтеву за заштиту законитости бранилац окривљеног указује и на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 8) ЗКП, због које окривљени преко браниоца може поднети овај ванредни правни лек, у смислу члана 485. став 4. ЗКП. Међутим, како бранилац у образложењу захтева не образлаже у чему се састоји истакнута повреда закона, Врховни суд је оценио да захтев за заштиту законитости, у овом делу, нема прописан садржај, у смислу одредбе члана 484. ЗКП, која налаже обавезу навођења у захтеву за заштиту законитости разлога за његово подношење, а што подразумева не само одређење о којој повреди закона је реч, већ и образложење у чему се та повреда конкретно састоји, с обзиром да Врховни суд није овлашћен да по

службеној дужности испитује у чему се конкретно огледа повреда закона на коју се захтевом указује.

Из изнетих разлога, Врховни суд је на основу члана 491. став 1. и члана 487. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Весна Веселиновић,с.р.

Председник већа – судија
Бата Цветковић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић